

számá-
g még
Laura
Kállay
htmann
Feri és
Jeney

A.

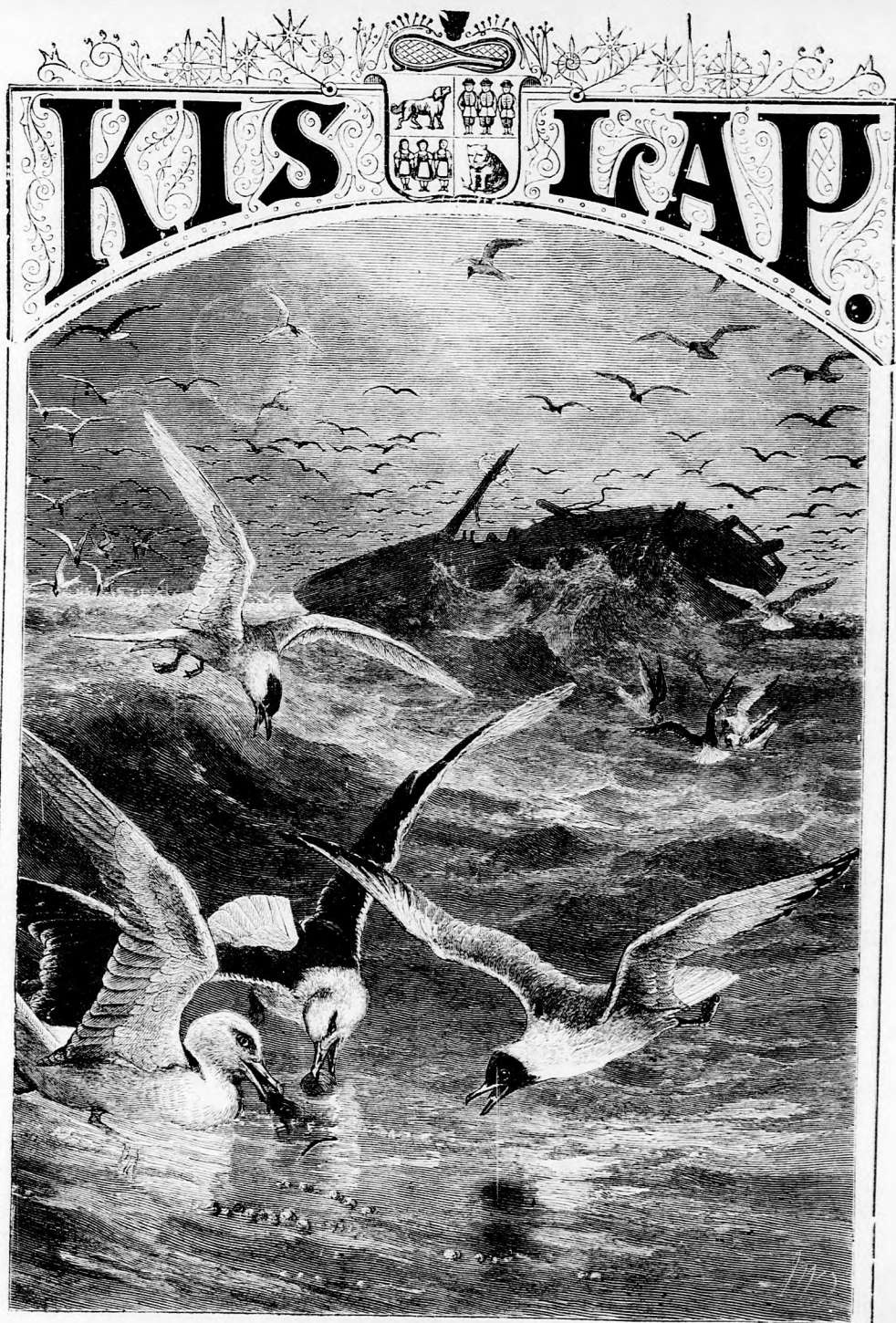
s! Meg-
kirán-
rájasabb
ta friss
k forró
g a nyár
rger-féle
arabjait
en fogja
csékély
kovich
k. Sziv-

javára

sz Nán-
r eddig
összesen

yes kis
úcsi.

m-épület.
társulat.

SIRÁLYOK LAKOMÁJA. (Lásd a 310. lapon.)

XXII. kötet. 20. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1882. május 14-én.

ROBINZON FRICZI.

— Elbeszélés **Bandi** bácsitól. —

(Folytatás.)

GY HÉT mulva Friczi szolgálatbalelépése után a Bursatti-féle komédia Friczistól, mindenestől megindult Fiume felé. Vasuton utaztak s néhány óra mulva elérkeztek Székes-Fehérvárra, hol leszálltak, fölállították bódéjukat s egy hétig köztetszés és nagy bevételek mellett produkálták magukat. Az utolsó napon Friczi buzgóbban húzta a szivattyút mint valaha, azt képzelvén, hogy ezzel is hamarabb kelnek útra s szállanak a tenger felé.

Fehérvárról elutazva, alig ment a vonat még csak néhány órát, mikor Friczi kitekintett az ablakon s aztán egy örömteljes sikoltással hanyatlott hátra.

— Mi az? kérdezték meglepett utitársai.

— A tenger, a tenger! ujjonga Friczi sirva-nevetve s kimutatott az ablakon arra a gyönyörű nagy vízre, mely most előttük elterült.

Utitársai nagy kaczajra fakadtak. Signor Bursattit majdnem megütötte a guta, ugy nevetett s alig birta Friczinek, olaszt és magyart keverve, megmagyarázni, hogy ez »niente, ez semmi, a tenger, il mare sok, sok százszor nagyobb, ez a Balaton, lago, tó, kicsi víz, semmi.«

Friczi azoban nem találta ezt a vizet olyan kicsinek, mint jókedvű gazdája s kihajolva a kocszi ablakán, egész áhitattal bámulta az őszi napsugarakban ragyogó gyönyörű vidéket. Eszébe jutottak mindazok a szép versek és regék, melyeket még mint egészen kicsi gyermek jó édes anyjá-

tól a Balatonról hallott. Egy úr, ki velük egy kocsiban utazott, meg is mutatta Friczinek, hogy a túlparti gyönyörű hegyek közül melyik Csobáncz, melyik Badaacsony, melyik Szigliget; megmondta neki, hogy az a sziklás, benyúló félsziget Tihany, az a kéttornyu nagy templom I. András király temploma, ott van az a híres visszhang, — szóval Friczivel megismertette nagyjában a bájos vidéket. Vagy két óra hosszat tartott, míg a vonat a gyönyörű tó mellett végigrobogott s mikor azután elhagyta azt, Friczinek szinte fájt a szive, hogy nem gyönyörködhetik már a pompás látványban.

Második stációt tartott most a Bursatti-féle trupp, megint egy hétig tartót, Nagy-Kanizsa városában, mely lenn fekszik Zalamegye déli részén, már közel a horvát határhoz. Itt sem történt semmi különös dolog. Friczi húzta tengerészruhájában a szivattyút, Bursatti buváruhájában leszállt naponként húszszor is a nagy vizes kád fenekére, Bursattiné kóczos, beszédes és nyájas volt, a sánta kikiáltó pedig biczegett a bódé előtt s mókázott az összegyülekezett néppel.

Miután Bursattiék, (most már Friczi is közbük tartozott) fölszedték sátorfájokat Nagy-Kanizsán, tovább utaztak a vasuton. Átmenve a Dráva folyón Horvátországba jutottak s néhány órai utazás után megérkeztek Zágrádba, Horvátország fővárosába.

— No Giovanni« (Giovanno olaszul van s annyit tesz, hogy János, mert Friczi ezt vallotta nevéül) no Giovanni, szólt Bursattiné Friczihez Zágrádban, még csak itt legyen egy kis szerencsénk,

akkor azután két hét múlva Fiumében ehetünk tengeri halat.«

Friczi Zágrábban már alig fért a bőrébe, annyira várta, hogy a két hét elmuljon. Gyűlölte Zágrábot, pedig hát az igen szép város ám; mert meg volt arról győződve, hogy itt az idő még lassabban múlik, mint bárhol másutt a világon. És egy szerencsétlen esemény még inkább Zágráb ellen hangolta Friczit, bár a mint látni fogjuk, annak a szerencsétlen dolognak nem Zágráb volt az oka, hanem egyedül Bursatti uramnak a nagy könnyelműsége.

Egy este, — úgy a zágrábi tartózkodás tizedik napja után, szép nyereséggel végezték be Bursattiék a produkeziókat. Bursatti úrnak nagyon jó kedve volt s az mondta, hogy elmegy egy pohár borra a szomszéd korcsmába. Úgy is tett.

Friczi, Bursattiné meg a sánta kikiáltó azalatt a bódében vacsoráztak s beszélgettek. Bursattiné szeretett folytonosan az ő családi dolgaikról beszélni s ha erről beszélt, pedig mindig erről beszélt, akkor más nem juthatott szóhoz. Most is épen azt beszélte, hogy milyen jómódú halász volt Fiumében Bursatti. Bursatti nagyon jó, derék, szorgalmas ember volt s mégis eladósodott és komédiákra kellett, hogy adja magát, mert volt egy gonosz szenvedélye: a kártya. Lassan-lassan mindenét elveszté és nagy adósságokba merült.

— No hála isten, végzé Bursattiné — a nyomoruság egészen leszoktatta a kártyázásról Peppinómat (Peppino tréfás olasz neve a Józsefnek.)

Alig végzé el beszédét Bursattiné, Bursatti érkezett a bódéba. Arcza piros volt a bortól s folytonosan zavartan nevelt. Bursattiné ajánlotta, hogy most térjenek nyugalomra, de Bursattiazt dadogta, hogy neki vissza kell egy kis időre még menni a korcsmába, csak valamit itt felejtett, azért jött vissza. Bursattiné, aggódva figyelmezteté, hogy már ne igen igyék többet, mert megárt; Bursatti a vasládájában keresgélt egy darabig, aztán hirtelen kivett valamit és sietve távozott, úgy hogy sietségében a kulcsot is a ládán feledé.

Bursattiné elkedvetlenedve ment a ládához, hogy becsukja, majd azonban egy szörnyű gondolattól megkapva fölránta a láda ajtaját, belenézett a ládába, lázas gyorsasággal jártatta benne körül kezét, azután sápadtan tántorgott el, leroskadtt ágyára s rettenetesen keserves sirásra fakadt. (Folytatása következik.)

Kláríka névnapja.

(Képpel a 316. lapon.)

KEDVES édes játszópajtás
Elérkezett névnapod:

*Szívöl jövő köszöntönket
Megérdemléd, megkapod.*

*Pajtáskáid kis csapatja
Künn a réten vár reád:
Magaszedte friss virággal
Lesi mind jó Kláríkat.*

*S elborítja a kis Klárít
A csók meg a koszorú;
Jó kedvéért, jó szívéért
Szereti őt lány, fiu.*

*S most hogy így megtisztelheték
Mindnyájan oly boldogok,
Csak Kláríka könnyez, — ah, mert
Meghatotta a dolog.*

CSING ÉS CSANG.

— Kínai mese. —

VOLT egyszer a kínai birodalom egy nagy városában két szomszéd, kik közül az egyiknek Csing, a másiknak Csang volt a neve. Jó szomszédok voltak, csak egy dolog fölött vitakoztak mindig. Tudniillik Csing is, Csang is nagyon rövidlátó volt, de egyik sem akarta megvallani.

Csing váltig mondogatta, hogy ő jól lát, Csang pedig azt felelte, hogy ő még jobban lát. Azután nevelték egymást, de egyiköknek sem volt annyi belátása, hogy a saját fogyatkozását ne igyekezzék titkolni s ne szégyeljen olyan fogyatkozást, mely saját hibája nélkül érte és a melyen nem is segíthet.

Egy napon, mikor megint épen azon vitakoztak, melyikök lát jobban, valaki odajött s beszédközben megemlíté, hogy a templomban tegnap szép kőtáblát állítottak fel Konfucius, a kínai vallásalapító tiszteletére. Szép faragvány látható rajta és alatta az aláírás.

Erre Csing így szólt Csanghoz:

— No's, holnap megnézzük azt az emléktáblát s majd megvállik, ki lát jobban. A ki távolabbról tudja elolvasni az aláírást, az lesz a győztes.

— Jól van, felelé Csang.

Délután azonban titkon mindketten ellopóztak a templomba, hogy előre elolvassák az aláírást. Csing olvasta »A nagy és dicső Konfuciusnak.« De Csang még közelebbről is megszemlélte a táblát s észrevette, hogy kisebb betűkkel még ez is oda van vésvé: »E táblát hálából állította a meggyógyult Link-Po-Fu.«

Másnap a két szomszéd együtt indult a templomba. A mint az emléktábla elé értek, Csing már messziről kiáltá:

— Én már el tudom olvasni: »A nagy és dicső Konfuciusnak.«

— Igen ám, szólt Csang diadalmasan. De én azt is el tudom olvasni, a mi kisebb betűkkel van alája vésvé.

És elmondta,

— Az nem igaz, az nincs ott, szólt Csing boszusan.

— De igen, ott van.

És e fölött már-már hajba kaptak volna, mikor oda lépett a templom őre. Csang, győzelme tudatában elmondta, min vitáznak s végül kérde:

— No, ugy-e ott van az a másik felírás is?

Az őr nagyot nevetett, aztán így szólt:

— Nincs biz ott se kis betűs, se nagy betűs felírás, de még tábla sem, mert igazítani kell rajta valamit, azért ma reggel elvitték. Ugyancsak jó szemetek van, hogy mégis ott látjátok.

Csing is, Csang is nagyot csuklott szégyenében, hogy így csuffá lett a ravaszkodással. De aztán maguk is nevték s hazamenet Csing jókedvűen mondá:

— Tudod mit, Csang barátom? Én soha sem fogok többé dicsekedni jó szemmemmel.

— De még én sem. Legokosabb lesz, ha nem tagadjuk, hogy bizony rövidlátók vagyunk; mert ha tagadnók is, mégis igaz volna.

Kirándulás.

(Képpel a 309. lapon.)

SZÉP az idő, fénylik a nap,
Ránduljunk ki, gyermekek!
Hol a napernyő s a kalap?
Jertek, én elől megyek!

Ragogy a gyep, puha a pást,
Virágozik bokor, fa.
Szépen karon fogva egymást
Ránduljunk a majorba.

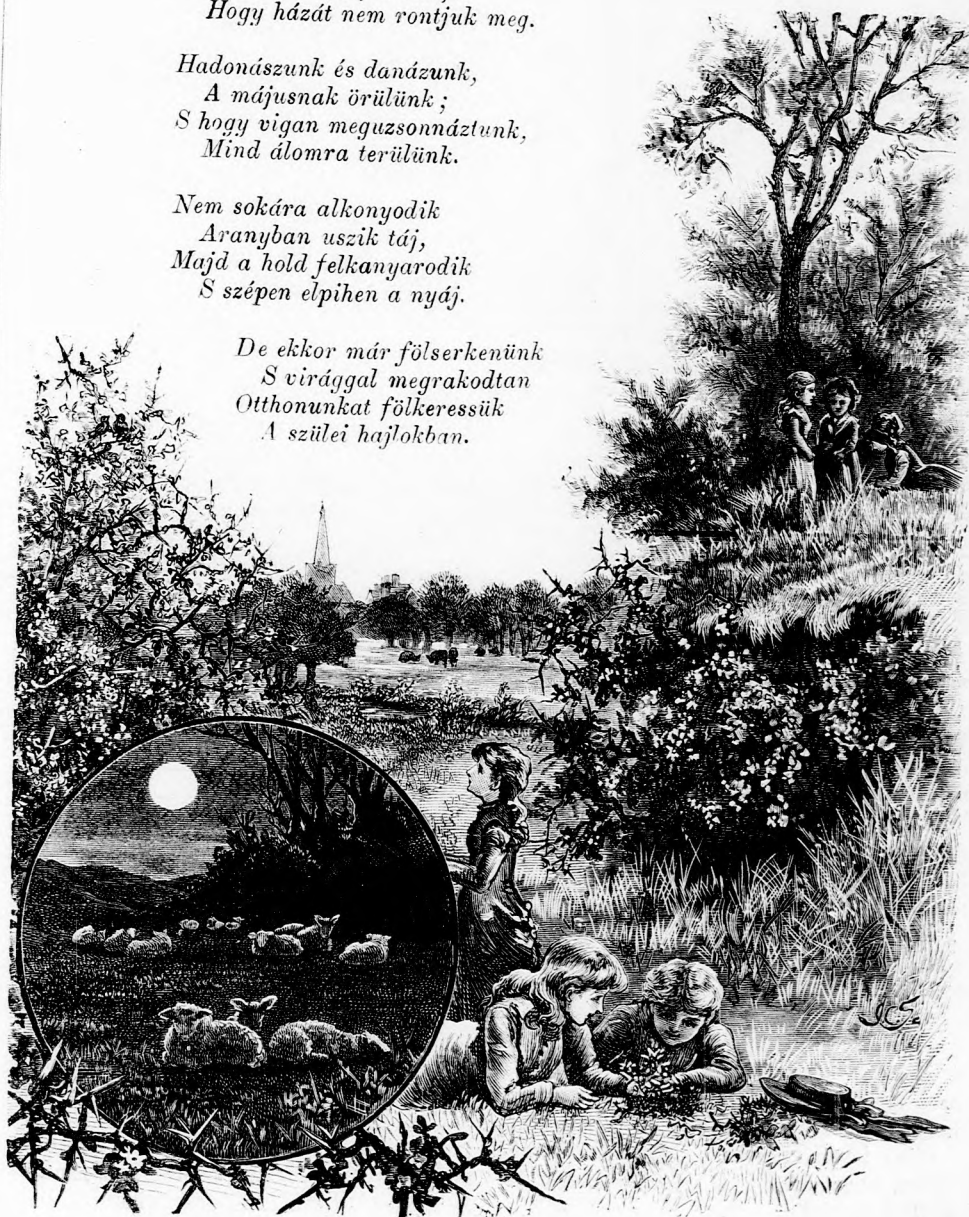
Itt a fűbe telepedünk,
Vagy lapdázunk, cziczázunk,
Jószagu virágot szedünk,
S föl a fára is mászunk.

A füttentő rigó tudja,
Hogy fészket nem bontjuk meg,
S buzában a fűrj is tudja
Hogy házát nem rontjuk meg.

Hadonászunk és danázunk,
A májusnak örülünk;
S hogy vigán meguzsonnáztunk,
Mind álmra terülünk.

Nem sokára alkonyodik
Aranyban uszik táj,
Majd a hold felkanyarodik
S szépen elpihen a nyáj.

De ekkor már fölserkenünk
S virággal megrakodtan
Otthonunkat fölkeressük
A szülei hajlokban.

SIRÁLYOK LAKOMÁJA.

(Képpel a ezimlapon.)

NAGY ritkaság, hogy messze a tengerparttól bent a szárazföldön látni lehessen a sirálymadarat. Legföljebb a muzeumban a kitömött madarak közt láthatjuk s néha-néha, kemény tél idején vetődik el néhány mértföldnyire be a szárazföldre, de már mi hozzánk, Magyarországra soha sem téved el. De annál messzebb találkoznak vele a tengerészek a sík tengeren, száz mértföldnyire a parttól, mert a sirály bámulatos kitartással tud röpködni s órákig, félnapokig nem fárad el.

A hajósok ott a tengeren csöppet sem szeretik, ha sirályt látnak. Mert a hajósok közt sok a babonás ember és a sirályt vést jósló madárnak tartják, épen mint a száraz földön sokan a kuvikot. Persze az okos ember nevet rajta, mert jól tudja, hogy a szegény madár bizony nem okozhat semmi szerencsétlenséget és csak babonás emberek fognak rá mindenféle bolondos mesét, leginkább azért, mert nem tudják jól meggondolni, ha valamikor feltűnő dolgot látnak.

Annak például, hogy a sirályt a tengerészek vésthozó madárnak tartják, van bizonyos oka, csak hogy épen megfordítva, nem a sirály hozza a bajt, hanem ha valahol szerencsétlenség történt, hát ott seregestől megjelennek a sirályok. Ez tudniillik olyan ragadozó madár, mint a száraz földön a holló s ha valahol könnyen juthat prédához, nem is szalasztja el az alkalmat. Ha például a hajót szerencsétlenség éri a tengeren, összetörök és ember, állat s mindenféle portéka szerte uszik a hullámokon, akkor a sirályoknak nagy az örömük. Nagy lakomát csapnak, ezeken meg ezeken röpkednek a szerencsétlenség helyén s a vízből kiszednek, fölfalnak mindent a mi csak megehető. Így aztán természetes, hogy mindig ott vannak, a hol valami baj történt.

Egyébiránt a sirály nem valami kellemes madár. Ijesztő sikongással röpköd a víz fölött s jaj a szegény halacskáknak, mely a víz színéhez közel talál uszni; a sirály kegyelem nélkül kiragadja és fölfalja. Vihar után, ha a hullámok egy-egy bálnát vagy valami nagyobb halat kivettek a partra, honnan a szárazon maradt vízi állat nem tud menekülni, a a sirályok serege rögtön ellepi és szét marczangolja, fölfalja úgy, hogy épen csak a csontja marad. És ezzel tulajdonképpen hasznot tesznek, mert különben a holttest rothadása megrontaná a levegőt.

A czethalászoknak sokszor meggyül a bajuk a sirályokkal. Mikor elfogták a czethalat és kivonszolták a parta, hogy ott fölszabdalgják és zsirját kiolvasszák, a falánk sirályok ezrenként röpkednek körül és igyekeznek részt kapni a zsákmányból. Nem ritkán nagy vakmerőséggel leszállnak a munkások közé és harpdalgják a megölt czethalat, úgy hogy a halászok kénytelenek puskát fogni és erős lövöldözéssel riasztani el az alkalmatlan vendégeket.

A sirály a tengerpart elhagyott sziklás részein fészkel és közelében semmiféle más madár sem maradhat meg, mert az idegen madarak fészkeit feldulja, tojásait, kicsi fiaikat elpusztítja. Ha egyéb prédát nem talál, akkor a tenger vize fölött lebegve, halakra leskelődik s ezeket nagy ügyességgel ragadja ki a vízből.

SÉTA KELETEN.

(Képpel a 312—313. lapokon.)

AMI jó magyar példabeszédünk azt mondja, hogy »a hány ház, annyi szokás« és nagyon igaza van. De nemcsak minden háznál van más-más szokás, hanem megint minden nemzetnél is egészen különböző, eltérő szokásokat találunk, melyeket az idegennek meg kell tanulni és követni, ha békességben akar ott élni.

Az európai művelt népek szokásai úgy nagyjából körülbelül egyformák, de már ha Ázsiába vagy Afrikába megyünk, azokba az országokba, a hol a mohamedán vallású népek laknak, ott annyira másforma szokásokat találunk, hogy jó ideig eltart, míg beletanulunk. Sok olyan dolog, a mi nálunk udvariasság, náluk sértés vagy legalább is illetlenség; például ha ott valakinek a szép lovát, fegyverét vagy akármi féle portékáját dic-érjük, a tulajdonosa ugyancsak boszankodik titokban, mert az ilyen dicséret azt jelenti, hogy a dicsérő szeretné azt a bizonyos szép portékát megkapni és a tulajdonos kénytelen is oda ajándékozni, mert különben rossz hirbe kerül, hogy nem tudja, mi az illedelem. Ebből persze az következik, hogy soha senki sem dicséri a más holmiját.

Még a sétálás sem olyan egyszerű dolog a keleti népeknél, mint nálunk. A férfiak tulajdonképen nem is sétálnak soha, hanem elvégezték dolgukat, lehevrednek és pipáznak, órák hosszáig is üldögélve egy helyben. A nők és gyermeazonban, kiknek rendesen nem is szabad kimenni a házból, néha mégis csak kénytelenek kísértelni a szabad levegőre, de ezt csak nagy ovatossággal tehetik. A nők kötelesek arcukat egészen eltakarni s zárt hintóban rándulnak ki valamely szép ligetbe, utánok pedig egy vagy két szerccsen szolga megy mindig, hogy őrködjék és ismeretlen embert közelre se ereszszen urnőihez.

A látogatások még sokkal nagyobb czeremoniákkal járnak. A férfiak csak férfiakat látogathatnak meg, a nők is csak nőket, minden házban külön lakosztály van férfiak és nők számára s ugyancsak pórul járna a férfi vendég, ha a női lakosztályba tévedne: nemcsak kidobnák, de talán meg is ölnék. Különben pedig, akár mikor jön vendég, rögtön fekete kávé és török pipát hoznak számára s kötelessége a kávé meginni, mert különben nagyon megsértené a házi gazdát.

A ki előkelő emberhez megy látogatába, ajándékokat visz magával, apró csebecsét, gyümölcsöt, illatszert s efféléket. Ezeket nem viszi maga, nem is rakja kosárba, hogy egyik szolgája vigye, hanem minden egyes kis tárgyat külön visz egy-egy szolga, hogy annál nagyobb legyen a parádé. És mikor a vendég belépett, nem azt mondja, hogy a házi gazdának hozott ajándékot, hanem ilyenformán szerénykedik:

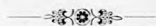
— Szolgáim hoztak egy kis gyümölcsöt gyermekeid számára s holmi apróságot a te cselédeidnek, mert fájdalom, nincs olyan becses jószágom, mely érdemes volna arra, hogy neked ajánljam föl. De engedj meg, hogy szolgálid elfogadják.

A házi ur megengedi s persze nagyon jól tudja, hogy az ajándék neki szól. Gazdag, előkelő férfiak drága ékszereket, lovakat adnak egymásnak és így a látogatás bizony sokszor igen költséges mulatság.

Az ajándékozás általában nagyon szokásos a keleti népeknél. Egy perzsa király pedig hajdan megparancsolta, hogy mindenki, a ki vele találkozik, köteles neki valami ajándékot nyújtani. Egyszer a király forró nyári napon a várostól messze lovagolt s itt találkozott vele egyik alattvalója, a kinél éppen nem volt semmi, a mit a királynak fölajánlhatott volna. A király kísérei már fenyegetőleg néztek rá s a szegény ember egy pillanatig nagyon meg volt akadva, de aztán hirtelen föltalálta magát: a közel patakhoz szaladt, összetett tenyereit tele merítette vízzel s a királyhoz sietve vele, így szólt:

— Dicső király, itt messze házamtól semmit sem ajánlhatok fel neked, de a tikkadónak nagy kincs az üde víz s forró homlokodat talán jó lesz megáztatnod, ez üdíteni fog.

A királynak nagyon megtetszett e találékonyság és gyöngédség s még ő adott gazdag ajándékot a szellemes férfinak.

SÉTA KELETEN. (Lásd a 310. lapon.)

„A viszontlátásra.”

(Képpel a 317. lapon).

MUNKA után jő a séta.
Rendben van a dolga,
Lombos fák alatt a kertben
Sétát teszen Olga.

»Hallja csak a másik kertben
Ki dalol oly szépen?
Minttha Margit hangja volna
Úgy tetszik énnékem.«

Föl is kap kíváncsi Olga
A falkerítésre;

»Margit! Margit!« — barátnéja
Most veszi csak észre.

»Te vagy Olga? hamis lányka
Mért kukucsgálsz itt be,
Kapunk nyitva, — kerülj arra
S ott gyere vizitbe.«

A kis Olga nem oly makacs,
Hogy ezt be ne lássa,
Eltűnik a fal mögött, — de:
»A viszontlátásra!«

A BÜVÖS GOLYÓK.

— Mese. —
(Vége.)

MLEGYEN. De ígérd meg, hogy
nem beszélsz senkivel, a kit rég-
óta nem ismersz, vigyázni fogsz,
nehogy valami kelepczébe kerülj.

A királyfi szentül megígérte, aztán
gyorsan távozott a palota felé. Nem telt
bele sok idő, már ott volt az udvaron.

Alig hogy megpillanták őt a vendé-
gek, rögtön körülfogták, üdvözölték, kezét

fogták vele s százfélét kérdezgettek tőle,
hol járt, mit csinált, volt-e valami érdekes
kalandja s hol, kivel, miképen? Eltartott
volna másnap reggelig is, ha mindenkinek
felelni akart volna; azért hát inkább nem
felelt egyiknek sem.

— Majd holnap elbeszélem, most na-
gyon sürgős a dolgom.

— Természetes, szólt az egyik ur.
Sietnie kell a királyhoz, hogy üdvözölje,
Bizonyosan hozott neki valami ritka név-
napi ajándékot.

A királyfi megvakarta a füle tövét.

— Nincs biz' én nálam semmi sem,
magam is röstellem.

Ekkor egy pompás öltözetű fiatal nő
lépett hozzá és így szólt:

— A király bizonyosan beéri akár-
minő csekélységgel, csak jele legyen, hogy
utközben is fiui szeretettel megemlékeztél
róla. Ő felsége nagyon szereti a virágot.
Ime van nálam egy kis bokréta, ezt neked
adom, nemes királyfi, te meg add át kirá-
lyi atyádnak.

— Ez nagyon okos gondolat.

Átvette a virágot és sietett befelé.
Mikor már a tornáczon volt, szinte aka-
ratlanul is megszagolta a bokkrétát.

Bár ne tette volna! Ez volt a vesze-
delem.

A mint a virág illatát beszívta, egy
pillanatig szinte tántorgott, annyira el-
kábult. De hamar magához tért s ekkor
csodálkozva nézett körül és bámult maga
magán.

— Furesa! Atyám neve napja van ...
hát én mért nem vagyok diszesen felöl-
tözve, mint illik? Mért nem voltam én az
első, a ki szerencsét kívánt neki? Ez meg-

bocsáthatatlan feledékenység. Nem is tudom, mivel töltöttem az egész napot.

A bizony, nem tudta. A mint azt a virágot megszagolta, kiröppent a fejéből mindannak az emlékezete, a mi vele az utolsó napokban történt. Mintha soha sem indult volna utra, soha nem vetődött volna az elátkozott szigetre, nem tudott róla semmit. Az óriásról, a jó királykisasszonyról, meneküléséről egy mákszemnyi emléke sem maradt. Mintha ki sem tette volna a lábát a palotából.

Még csak sejtelve sem volt többé, hogy őt várja valaki: a kedves jó királyleány, ki a nagy veszedelemből megmentette. Ugyancsak nevétték volna, ha valaki az óriást, a királyleányt említi előtte; azt felelte volna, hogy soha még csak nem is álmodott efféléről!

Sietett is egyenesen szobájába, felöltötte legfényesebb ruháját és ment a királyhoz. Az öreg király nagyon örült, mikor újra látta; kérdezte is, hol, merre járt, de a királyfi azt felelte, hogy nem járt ő sehol messze, csak itt a környéken kalandozott kissé, maga sem tudja hol. Nem gondoltak többet a dologra s mulattak vigan hetekig.

Ez alatt pedig a jó királyleány ott a tengerparton csak várt, várt órákig türelmesen. Már beesteledett, sötét éjszaka is lett, de a királyfi csak nem jött. A szegény királykisasszony busan könyezve virrasszotta át az éjet s mikor megvirradt, sohajtva mondá:

— Nem váltotta be a szavát! Bizonyos vagyok benne, hogy gonosz ellenségeink hatalmába jutott, valami ördöngöséget követtek el rajta. És ha ő nem jön

el érttem, nekem nem szabad innen el mennem, azt ígértem, hogy itt várom meg. Várni fogok hát, míg ő maga eljön. Addig itt ezen a helyen fogok lakni; még van három arany golyóm, ezek a leghatalmasabbak, talán megsegítenek.

Kivette zsebéből az arany golyócskát és a földre dobta.

— Kis arany golyócska, teremts nekem olyan házikót, melyben itt élhessek és semmi bántódás se érheszen, gonosz ellenségem benne hozzám ne férheszen.

Alig mondta ki, egy kicsike, igen csinos házikó támadt azon a helyen; kicsike, de ellátva mindennel, ami csak szükséges lehetett, előtte kertecske volt tele virágokkal, az ajtónál pedig egy kis pad állott s ezen üldögélve várta a jó királykisasszony, mikor jön már érte a királyfi.

Várta, de bizony csak hiába várta s a királyfi helyett egy napon jött egy torzonborz képű vad fegyveres és így szólt:

— Hallod-e, te idegen, ki vagy te és hogy merted ezt a hitvány viskót ide építeni? Főlséges királyunk szemét boszantja ez a kunyhó s azt parancsolja, hogy rögtön pusztulj innen, a házat pedig széthányjuk, hogy nyoma se maradjon.

— Igazán? No hát akkor összeszedem a czókmókomat és odább állok. Addig üljön le vitéz katona bácsi erre a kis padra; tudom, elfáradt a nagy hőségben.

— Az már igaz.

A torzonborsz katona leült a padra s ekkor a királykisasszony nagy kacagásra fakadt. Olyan nagyot nevetett, hogy a katona végre megharagudott, mert látta, hogy rajta nevet. Föl akart ugrani, hogy

torkon ragadja a királyleányt, — igen ám, de nem tudott helyéről mozdulni. Odanőtt a padhoz. Hiába kapálózott, vergődött, ordított, az mind nem használt, a bűvös kis pad nem eresztette. Végre könyörgésre fogta a dolgot és a királyleány így szólt.

— Jól van, tehát hazabocsátom, de többé ide ne jöjjön, mert másodszor nem

kegyelmezek. Kis padocskám, vidd haza a vendéget.

És a kis pad megmozdult, aztán mint valami tüzes paripa, nagyokat ugorva gyorsan vitte a torzonborz katonát vissza a palota felé. A pórul járt vitéz alig birt lihegni, úgy rázta a veszettül nyargaló furcsa paripája; mikor meg a palota közelébe ért, az emberek majd megpukkadtak

KLÁRIKA NÉVNAPJA. (Lásd a 307. lapon.)

nevettökben, mert azt hitték, a nagy bajuszos katona akarattal lovagol a fapadon, mint kis gyermek szokott széken vagy zsámolyon. A palota kapujánál végre a kis pad felfordult és szépen a földre potytyantotta a katonát, kit aztán hiába kérdezgettek, micsoda bolondos játékot üzött; csak csóválta a fejét, kereste az ezalatt

már eltűnt padkát s mikor nem találta, csak annyit felelt, hogy ő bizony nem megy többé ama házikónak még tájékára sem, mert ott valami ördögös mesterséget értő leány lakik, megjárja, ki beleköt.

Megijedtek az emberek s aranyért sem lehetett volna olyat fogni, a ki elmenjen a veszedelmes házikó felé. Végre meg-

haragudott az öreg udvarmester és így szólt:

— Együgyűek és gyávák vagytok mindannyian. Elmegyek hát magam; szeretném azt látni, hogy rajtam afféle jöttment leányzó kifogjon.

Elment csakugyan maga, a mi nem csekély feladat volt az ő számára, mert olyan kövér, potrohos öreg ur volt, hogy alig birt a lábán állani. Alig birt szuszogni, mikor a házikóhoz eljutott és a padkán ülve látta a királyleányt; nem is kínál-

»A VISZONTLÁTÁSRA!« (Lásd a 314. lapon)

tatta magát az üléssel, magától leült, nagyokat fujt és aztán elmondta épen azt, a mit katona tegnap mondott. A királykisasszony félig busan, félig mosolyogva oda állt a kövér udvarmester elé s aztfelelte:

— Azt már tudom, hogy valaki szeretne eltávolítani innen, de azt még nem tudom, ki az. Mondd, jó uram, ki az a nagy ellenségem, a ki elüzetésemet parancsolta?

— Semmi közöd hozzá, elég az, hogy pusztulnod kell. Nem azért jöttem, hogy számot adjak neked.

— Már pedig innen addig nem mozdulsz, míg szépen el nem mondtál nekem mindent.

— Micsoda? azt szeretném látni!

Hát mindjárt látta is, mert a mint nagy mérgesen föl akart ugrani, úgy járt, mint tegnap a katona: nem tudott mozdulni, oda nőtt a padhoz. Szörnyü haragra lobbant és körülnézett, mit kaphatna fel, hogy oda vágja a királyleányhoz; a pad mellett szép nagy rózsatő nőtt s nagy karóhoz volt kötve, ezt a karót ragadta meg. De ezt bánta csak meg igazán. Nemcsak kihuzni nem birta a karót, hanem el sem tudta többé bocsátani. Odanőtt hozzá a keze. Most már látta, hogy ennek a fele sem tréfa, tehát könyörgésre fogta ő is a dolgot s ekkor a királyleány így szólt:

— Lásd, e helyen minden csak nekem szolgál, engemet védelmez, itt én nem félek senkitől. De van egy veszedelmes ellenségem, a ki ellenem tör; ha innen kimennék, hatalmába esném, mint beleesett az, kit rég várok ide, de hiába várok. Bizonyosat azonban nem tudok, azért tehát mondok valamit: szabadon bocsátlak, ha elbeszélsz nékem mindent hiven és igazán, a mi két hét óta a királyi palotában történt. De úgy gondold meg, hogy ha csak egyetlen szót hazudnál, a pad és a karó nem eresztenek el.

— Dehogyan hazudok, dehogyan hazudok! szólt a szegény udvarmester. Inkább elmondom, aztán nem is nagy baj ha megtudod, nekem pedig sietnem kell visz-

szá, mert holnap lesz a királyfi lakodalma és nálam nélkül az meg nem eshetik, én rendezem a czerimoniákat.

Ezután el is mondott mindent, s a királyleány hazabocsátotta. A mit pedig a királyleány így megtudott, az nagy szegyet ütött a fejébe. Ezt tudta meg:

Épen azon a napon, midőn a királyfi hazaérkezett, még előtte pár órával ritka vendég jött a királyi palotába: egy tisztos külsejű öreg ur és a leánya. Aranyos hintón jöttek, tömérdek csatlós kísérte őket s hoztak kincset, aranyat, gyémántot, hogy annak eszere seszáma. Nem ismerte őket senki, de nagy volt az öröm, midőn bemutatták magukat. Az öreg nem volt más mint az operencián-tuli király, úgy szegről-végről atyafi is, és csodaszép leányával eljött atyafi-látogatóba. A király roppantul meg is szerette vendégeit, kivált a leányt, mert az nemcsak csodaszép, hanem olyan okos, hogy semmiféle tudós nem mérkőzhetik vele. Nem is történik többé semmi az ő meghallgatása nélkül és mindig az a legjobb, a mit ő mond, úgy hogy a király utoljára így szólt fiához:

— Édes fiam, nagyra szántam el magamat. Tudod, én már öreg vagyok, eleget is bajlódtam az ország ügye-bajával. Én hát leteszem a koronát, neked adom, ezentul légy te a király. De ezt csak azzal a föltétellel teszem, hogy a mi kedves vendégünk leánya legyen a királyné, mert akkor boldog lesz az ország, olyan bölcs királyné nem lesz több a világon. Tehát, kedves fiam, feleségül kell vened.

A királyfi készségesen ráállott s mindent rendbe hoztak, a bölcs leány is ráállt

csak azt kívánta, hogy üzzék el ama kis házikó lakóját. Mikor a potrohos udvarmester e végett odament, akkor már ki is volt tüzve más napra a lakodalom.

A szegény elhagyott királyleány nagyot sóhajtott.

— Bizonyos vagyok benne, hogy az az operencián tulról jött vendég nem más, mint a gonosz óriás, a leány pedig az ő boszorkány nékje. Ide röppentek s ily alakban törnek a jó királyfi vesztére, de az én vesztemre is. Ha feleségül veszi a boszorkányt, vége van. De még talán segíthetek. A gonosz fél tőlem, el akar távolítani, ki akar innen csalni, mert tudja, hogy itt nincs hatalma fölöttem. De vigyázni fogok s holnap még jóra fordulhat minden.

Másnap korán hajnalban talpon volt. Fölmászott a házikó tetejére, honnan jól láthatott a királyi palota kapujáig.

Nagy volt a sürgés-forgás a királyi palotában, mindenfelől érkeztek a vendégek aranyos hintókon és büszke paripákon; az utat a palotából a templomig virágokkal hintették be, a templomban pedig minden készen volt, hogy a fiatal királyt és a királynét megkoronázzák. A házikó tetején aggódva ült jó királykisasszony. Hátha mégis győz ármányos ellensége?

— Nekem kellene ott lennem a helyén, engemilletne, hogy királyné legyek, nekem ígérte a királyfi, én mentettem ki annyi veszedelemből. Ha a gonosz boszorkány lép be vele a templomba, rájuk szakad a szent boltozat, mindnyájukat eltemeti s a gonosz diadalmaskodva röppen el.

Igy tündött s kezében készen tartá az arany golyót, hogy alkalmas pil-

lanatban hasznát vegye. Végre trombitaszó hallatszott s a királyi palotából megindult a fényes menet. Elöl mentek a nagy urak, aztán az öreg király s mellette a királyfi büszke paripán, utánok pedig aranyos hintóban a királyfi menyasszonya, aki csakugyan nem volt más, mint a gonosz boszorkány, fiatal leánya alakjába bujva. Diadalmasan mondta épen magában:

— Még néhány perc és tervem végre lesz hajtva, a királyfi egész családjával el lesz temetve s akkor az a vakmerő királyleány amott meghal szomorúságában; azután már nem bánom, ha nem is férhetek hozzá.

De épen ebben a pillanatban a királyleány onnan a házikóról egész erejéből kidobta az arany golyót s azt kiáltá:

— Kedves arany golyócskám, segíts meg!

A golyócska messze röpült, egészen az aranyos hintó elé s a mint leesett, a föld megrepedt, úgy hogy a lovak ijedten visszahorkantak. A repedés egy pillanat alatt óriás nagy lett, több száz öl széles. úgy hogy azon ugyan át nem juthatott senki. Ez pedig baj volt, mert az öreg király és királyfi szakadékon innen voltak, a leendő királyné pedig és a többi vendégek a szakadékon belől. És a földrepedés körös körös körül futott az egész királyi palota körül; nem lehetett se be, se kijutni.

Most már meg voltak akadva, tanakodtak ide-oda, de nem tudtak semmit kisütni. Végre a potrohos udvarmester így szólt:

— Uram királyom, én tudok valakit, a ki bizonyosan tud segíteni, — az az ide-

gen leány ott ama házikóban. Már csak megvallom, tegnap nem sikerült őt elűzőm. Olyan varázsereje van, hogy nem lehet vele birni. Ha szépen megkérjük, talán segít rajtunk.

— Siess hozzá és hívd ide. Mondd, hogy gazdagon megjutalmazom.

Az udvarmester nagy szuszogva sietett is, de mikor elmondta üzenetét, a királyleány így felelt:

— Mondd meg a királynak, hogy én innen ki nem megyek, jöjjön ő hozzám a királyfival együtt. Akkor talán segíthetek.

A királyt ez boszantotta kissé, de nem volt mit tennie, odament a királyfival, ki még inkább kíváncsi volt, valjon miféle rejtélyes bűvésznő az. Beléptek, de a királyfi nem ismert rá régi megmentőjére. A királykisasszony látta ezt, elővette az utolsó aranygolyót, halkán mondott valamit s a golyó szép aranyserleggé változott kezében, megtöltve csillogó borral. És mielőtt valamit beszéltek volna, megkínálta a királyfit a borral. A királyfi kiitta. A mint megitta, összerázkodott s ámulva nézett körül. Mintha hosszú álomból ébredt volna fel, vagy mintha hályog hullott volna le szeméről, — csak most látott mindent igazán. Ráismert megmentőjére.

— De hát mi történt velem, hogy megfélelkezhettem rólad! kérde.

— Hatalmába estél ellenségünknek, mert nem tartottad meg, a mit ígértél, nem vigyáztál eléggé. A kivel most megindultál, hogy magad mellé királynévá emeld, az a mi átváltozott ellenségünk.

Most már persze az öreg királynak is hamar elmondtak mindent és örültek hogy kimenekültek a veszedelemből. De hátha ellenségek még tovább üldözi őket, mihelyt a bűvös házikóból kilépnek? Ettől azonban már nem kellett félniök, mert épen amint ezen tanakodtak, lélekszakadva jött a kövér udvarmester és nagy hirt jelentett. Abban a pillanatban, mikor a királyfi a bűvös serlegből ivott, amott a szakadéknál az aranyos hintóba fogott lovak megbokrosodtak s a hintóval és a benne ülő ármányos boszorkánnyal beugrottak a mély földrepedésbe. És a repedés rögtön összecsapódott fölöttük, eltemette a gonoszt örökre. A nagy szakadéknak nyoma sem volt.

Mindenki bámult és örült, mikor megtudta, milyen baj és veszedelem ért véget. Azonnal hozattak egy másik hintót, ebbe ültették a jó királykisasszonyt s persze ő lett a fiatal királyné. Volt nagy öröm és vigalom, három hétig lakodalom s hegyen-völgyön dinom-dánom, azóta pedig boldogan élnek, ha ugyan már meg nem haltak.

KÉPREJTVÉNY.

